

Jana Micenková

KRV JE LEN VODA

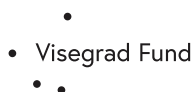
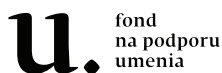
MARENČIN PT

Napísanie románu Krv je len voda podporil z verejných zdrojov formou štipendia Fond na podporu umenia a prispel aj na jej vydanie.

Rukopis diela vznikol s finančnou podporou Literárneho fondu.

Visegrádsky fond podporil rezidenčný pobyt v Budapešti formou štipendia.

© Jana Micenková, 2021

© Marenčin PT, spol. s r. o., 2021

Jelenia 6, 811 05 Bratislava

marencin@marencin.sk, www.marencin.sk

Cover © Katarína Rybnická, 2021

Layout © Katarína Rybnická, 2021

885. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-0633-0

Jana Micenková

**KRV
JE
LEN
VODA**

MARENČIN PT

If you remove yourself far enough
from the limited point of view of
pain, you will see, that we are all
nothing but the victims of victims...

Klára už roky sedí v zadnej lavici a neprítomným pohľadom pozoruje okolitý svet. Najčastejšie pichá kružidlom do gummy, inokedy vypichuje obrazce do lavice, do dlane, v horších obdobiach aj do rúk. Skrátka, vždy sa vie nejako zabaviť, hoci ani v tomto vegetatívnom stave neunikne jej pozornosti, ako si Baša upravuje tangáče, ktoré sa jej zarývajú do zadku, a potom si tou istou rukou pretrie nos. A presne preto je Baša až druhá hviezda triedy, lebo si nevie ustrážiť takéto detaily. Marianne, hlavnej hviezdy triedy, by sa toto nikdy nemohlo stať, tá je dokonalá za všetkých okolností.

Klára napríklad omylom otvorí dvere na záchod vo chvíli, keď si Marianna utiera rozkrok, ale aj pri tejto činnosti vyzerá Marianna ako modelka z katalógu. Usmeje sa na Kláru, akoby utieranie pipky bola tá najlukratívnejšia činnosť, a potom si elegantne natiahne nohavičky. Marianna je proste vysoká liga. Na priateľstvo s niekým takým nemá Klára dostatočný potenciál. Môže len pozorovať plávajúce hovienko, ktoré tam po Marianne ostalo, ešte aj to je krásne. Nedá sa proti nemu nič namietat.

A akurát v tomto meditatívnom momente vojdú na záchod frajerky: Baša, Adela a Nina.

Klára počuje, ako Baša ohovára Mariannu:

„Bože, tá Marianna, mňa z nej jebne... Taká fejková ofinka! Ja fakt nechápem, čo na nej všetci vidia! Nemáte tampón?“

Klára stojí zatvorená v kabínke. Nechce, aby o nej vedeli. Teraz určite nemôže vyliezť, nevedela by, ako sa má tváriť. Tieto tri sú totiž úžasné, extrovertné, zábavné, majú najmodernejšie Iphony a najviac followerov na instagrame. Pred nimi sa Klára neodváža ani dýchať, tak radšej mlčky stojí v kabínke a sleduje Mariannino hovno.

Adela asi Baši teraz podala tampón:

„Dík... Som začala brať antikoncepčné pilulky, vieš, aby sa mi upravili krámy, tak sa mi trochu rozhodil systém a neviem, kedy to príde...“

„Ty berieš antikoncepčné pilulky?“

„No a? Nechcem v trinástich skončiť nabúchaná.“

Bašin hlas znie tak suverénne. Klára jej závidí, ako dokáže byť nad vecou – antikoncepčné pilulky, to sú vážne veci, o ktorých zabrzdnená Klára nič nevie.

„Ježiš, ja som sa zlakla... mňa jebne!“ Baša skríkne, omylom otvorila dvere do Klárinej kabínky.

„Bože, ty si ako duch!“

„Kto tam je?“ pýta sa Adela.

„Ale nikto, len Klára!“

Klára vybehne zo záchoda, ešte za sebou počuje znechutený smiech:

„No, pozri tu, ešte ani hovno po sebe nespláchla! Ona je fakt...“

To posledné slovo už našťastie nepočuje, zasa padajú všetky výkaly na jej hlavu. Takže sa celú hodinu strašne hanbí a predstavuje si, ako celá škola hovorí o tom, že po sebe nespláchla hovno, ktoré vlastne vôbec nebolo jej. Začiatok školského roka ako vyšitý...

Aspoňže je doma pokoj, matka je na zájazde a otec asi na rybách. Klára hodí tašku do kúta, zmyje zo seba školský smrad a sadne si za stôl, aby si niečo nakreslila. Jediná činnosť, pri ktorej dokáže vypnúť, hoci záchodová epizóda podvedomie neopustí: na obrázku vidíme Kláru plávajúcu v hajzlovej mise a nad ňou Bašu, Ninu, Adelu, ako na ňu obrovskými očami zazerajú. Na detailoch očí si Klára dáva záležať, seba ako plávajúci výkal odbije pár ťahmi. Keď sa do toho konečne ponorí, prichádza otec. Klára rýchlo otočí papier na druhú stranu a načmára naň modro-ružovú rybu s podivným výškerom. Otec je síce fajn, ale nemusí vedieť všetko. Otec má svoje

starosti. Hoci dnes vyzerá celkom vysmiaty, bodaj by nebol – nie je tu matka.

„Predstav si, chytil som dnes zubáča, ale nakoniec som ho venoval...“

„Komu?“

„Iva a Ivo, majú chatku v záhradkárskej kolónii, pozvali ma na čaj... Keď prišiel lejak, tak som sa u nich schoval...“

„Aha, to preto vyzeráš ako...“

„Ako vyzerám?“

„Vyzeráš dosť ujeta, ale v pohode...“

„No, bol som premoknutý až na kosť, požičali mi domáci úbor, sú fakt skvelí. Ivo má na stene zbierku originál rekvizít zo slávnych filmov.“

„Super.“

„A majú takú námornícku kúpeľňu, sami si ju vymaľovali, vyzerá to zaujímavo. Tak mi napadlo, že by sme cez víkend mohli vymaľovať tú našu. Kúpime v Hornbachu farby a oživíme ju. Čo myslíš?“

Klára by sa rada opýtala, čo na to matka, ale matka tu vlastne nie je, takže celý víkend bude možné samostatne rozhodovať a nemať pri tom strach. Kúpeľňu bude možné pomaľovať rybami a chobotnicami, to ju bude určite baviť (a uvidí za sebou aspoň nejaký výsledok, nielen cudzie exkrementy)!

Klára nakupuje s otcom v Hornbachu rekvizity na renováciu kúpeľne. Otec je evidentne pripravený na zmenu, vyberá farby, štetce, spreje, hľadá tmel. Klára sa motá medzi regálmi a keď poíde k oddeleniu s akváriami, všimne si ženu s výrazným obočím. Žena si čosi hundre, akoby sa bavila s imaginárnym priateľom, a zrazu strčí ruku do akvária, vytiahne rybičku a položí ju na zem. Potom vytiahne ďalšiu rybičku a tiež ju položí na zem. Po chvíli do toho vstúpi predavač:

„Pani, toto nemôžete robiť!“

Žena sa smeje a hovorí (nie predavačovi, ale svojmu imaginárnemu kamošovi):

„Nevieš, prečo na mňa ten chlap tak kričí?“

„Pani, nemôžete len tak vyťahovať rybičky z akvária a hádzať ich na zem!“

Predavač sa pokúša rybičky zo zeme pozbierať, ale sú klzké, padajú z rúk. Žena sa z toho chvíľu nahlas rehoce, lenže jedna rybka to neprežije.

„Vidíte, čo ste urobili?! Je mŕtva! To zaplatíte, pani!“

Žena sa rozplače, tvrdí, že sa už nemohla dívať, ako rybičky v akváriu trpia. Sadne si na zem a zmätene rozpovie svoj príbeh, z ktorého sa Klára aj okoloidúci dozvedajú o jej opustenom živote na ubytovni, kde jej došli prachy na posledný nájom, syn sedí v kriminále, ona nemá nikoho, kto by jej požičal, kedysi mala psíka Félixa, ktorého musela dať utradiť, lebo v ubytovni jej ho nedovolili a rybičky mali vraj podobný pohľad ako Félix... A prúd ďalších informácií, ktoré sa už Klára nikdy nedozvie, lebo otec ju ťahá k pokladni. Zaplatia a odchádzajú s nákupnými taškami na autobus.

Na zastávke si kúpia hranolky s tatarkou. Otec spomína, ako mu tu kedysi hranolky kupovala jeho mama – babka Benková. Bol to vraj prvý stánok s hranolkami v meste, lebo kedysi boli hranolky veľký hit, zatiaľ čo dnes je to štandard, ktorý nikoho nenadchne.

„Ale vtedy to bolo za odmenu,“ povie otec a smutne sa zasmieje, ako vždy, keď spomína na minulosť (v ktorej sa ešte niečo od života očakávalo). Kláru však teraz viac zaujíma „Hornbachová“ žena s krivým obočím:

„A čo sa teraz stane s tou pani z Hornbachu?“

„Čo by sa stalo? Bude ďalej fungovať, alebo ju zavrú do liečebne, alebo sa z toho vyspí, možno bola len unavená...“

„A čo keď aj niekto z nás raz takto skončí?“

„Ale prosím ťa... My sme predsa... my sa predsa o seba postaráme...“

Otcove slová neznejú veľmi presvedčivo, hoci presvedčivosť nikdy nebola jeho silná stránka. Tak sa v tom Klára radšej nebude hrabať, nechce mu kaziť pekný deň, nech si otec trochu oddýchne. Zajtra spolu vymaľujú kúpeľňu, bude to určite super, všetko bude fajn a skvelé. Než príde matka.

Matka si po stý raz oblieka kostým líšky, lepí fúzi-
ky, maľuje ňufáčik, pociťuje nenávisť. Túžila po celoži-
votnom angažmán vo veľkom divadle, namiesto toho
hrá v infantilných predstaveniach a vymetá kulturáky
s poloprofesionálnym zájazdovým divadlom Pampadam.
Veľa rolí matke neostalo: líška, strom, ježibaba... Doba
princezien a veľkých postáv skončila, nahradila ju doba
„buď rada, že môžeš hrať aspoň líšku“.

Niektoré veci v živote nedopadnú tak, ako si vysníva-
me. Chcela si byť doživotne Karenina, Arkadina, Lady
Macbeth... Nevyšlo. Ale môžeš byť líška, jazvec, strom
alebo koník. A keď sa ti nepáči, nech sa páči do Lidla za
pokladňu. Niektorí ľudia berú realitu, aká je, nachádzajú
si v nej svoje pozitíva. Pre matku bola realita vždy prob-
lém, zdrhala pred ňou k herectvu – jedinému remeslu,
ktoré bola schopná komplexne obsiahnuť.

Matka fajčí desiatu cigaretu a odpočítava čas, aby už
konečne bolo po predstavení. Je unavená, musela sko-
ro vstávať a teraz tu šaškuje pred deťmi zo základnej
školy – usoplenými, drzými, nevychovanými. Nenávidí
reči o tom, akí sú deti vďační diváci. Ona predsa nechce
divákov, čo reagujú hlúpym smiechom. Chce poučeného
diváka, ktorý mlčky kráča s postavou a prežíva katar-

ziu. (A herec, samozrejme, musí postavu stvárniť tak, aby divák do konca života nad dychberúcim výkonom premýšľal!)

Matka nastupuje na scénu, odrecituje text Líšky Pobe-hajky, ktorá býva v hlbokom lese, kde sa stratí princezná Linda – tú hrá principálova manželka. To jediné matku utešuje, že tak hlboko ešte neklesla, aby po štyridsiatke hrala princezné.

Otec občas matke hovorí, nech je rada, že aspoň niečo má. To ju vždy vytočí. Prečo by mala byť vďačná za taký odpad? Ona, ktorá študovala divadelnú školu, žiarila v mestských divadlách, mala našliapnuté na vysoké cie-le, napokon skončila v zájazdovom divadle s debilným názvom, v ktorom sa šijú kostýmy na kolene a vedie to chaotický principál, ktorý absolútne réžii nerozumie.

Ešteže je tu Roman, platonická láska, tiež profesionál-ny herec, ktorý si svoju kariéru predstavoval inak, než skončil v rozprávkach a komparzových seriálových úlo-hách. Na zájazde sa vždy odtrhnú od ostatných a zmiz-nú spolu chľasť. Väčšinou nadávajú a predstavujú si, aké skvelé by bolo hrať v ozajstnom divadle, ohovárajú principálovu manželku, rehocú sa z jej tesného kostýmu a nulovej sebareflexie.

„Vieš, musíme to brať celé s nadhľadom, akože my sme vyslanci z krajiny vysokého herectva a prišli sme sa pozrieť, ako to vyzerá v krajine rozvojového herectva...“ rozvíja matka teóriu po druhom pohárikú vína. Roman sa z tej vety smeje.

Matka je rada, že mu to pripadá vtipné. Keď už majú svoju hladinku, citujú si repliky z vysnívaných rolí, Ro-man Cyrana z Bergeracu a matka Lady Macbeth. Po diva-delných monológoch nasleduje jukebox, Ziggy Stardust, tanec, objímanie a šepkanie si do ucha:

„Ja ťa mám tak rada, Roman, bez teba by som to tu asi neprežila.“

„Ja teba tiež...“

Tento rituál majú už obaja nacvičený, veď nie sú na zájazde prvýkrát. Ďalší deň na autopilota odohrajú rozprávku o Líške Pobehajke, potom sa naloží a ide sa s do dávkou domov, alebo do iného mesta.

Matka v tomto súbore prežíva vďaka Romanovi, hoci ju mrzí, že sa nestretávajú aj mimo zájazdov. A že ju ešte nikdy nepretiahol. Roman je ženatý, má dve malé deti, venuje sa rodine a chodí po castingoch. Berie každú rolu, čo mu príde pod ruku. Raz dokonca hral v kriminálnom seriáli mŕtvolu zabalenú v igelite, písalo sa o tom aj v novinách – o procese balzamovania a zahrabávania pod zem. Roman o tom rád pri pive rozpráva, bol to zážitok, ktorý síce s herectvom nemal nič spoločné, ale on to bral ako kšeft. (Hoci predsa len by sa chcel do dejín umenia zapísať výraznejšie než ako mŕtvola zahrabaná v zemi.) Matke castingy pripadali vždy ponižujúce. Ona predsa nemusí nikde dokazovať, že je dobrá!

Roman a matka si aj ďalší zájazdový večer vylievajú svoje dušičky. Roman sa už po x-tý raz priznáva, že to má doma na prd, že so ženou už rok nespál, že on lieta ako fretka, ale žene to je stále málo. Chcela by, aby sa na herectvo vykašlal, ale on odmieta pracovať v supermarkete alebo sklade. Matka tomu rozumie:

„Hovoriš mi z duše. Môj muž tiež nič nechápe, je príliš prízemný... Ani neviem, prečo som si ho vzala, sme spolu tak zo zvyku... chýbajú mi podnety, adrenalín, vzrušenie, čokoľvek iné... doma je strašná nuda. On by stále len chodil na ryby alebo na huby... Dcéra je v pohode, ale ona má už svoju pubertu, ja sa do nej nestarám. Ja si myslím, že keď sa žena upne len na deti a domácnosť, tak jej z toho časom prepne. Veď čo z toho má, keď lieta

od sporáka k práčke? A potom, keď deti zdrhnú, je v riti, život jej utiekol pomedzi prsty. Ja proste verím, že to vyjde a že sa raz zasa vrátim na dosky!“

A Roman ju pohladká po vlasoch: „Určite áno, určite to vyjde!“

Zažili spolu už veľa pitiek a veľa podobných diskusií, ale matka má pocit, že dnešný večer je špeciálny, že by sa to malo posunúť na ďalší level.

„Vieš, minule mi napadla taká vec... počúvala som rozhlasovú hru od jedného talianskeho dramatika. Bolo to úplne super... čítal to síce ten debil Harpák a príšerne afektovaná Zuza Milová, ale predstavila som si, aké by to bolo, keby sme my dvaja niečo také skúšali... Tá hra je fakt úžasná, musíš si to prečítať... ako stvorená pre nás dvoch...“

„A o čom to je?“

„Vzťah dvoch ľudí, ale je to také zamotané, dialógy fakt super, odsýpa to... Na realizáciu takej hry netreba veľa peňazí, veď nejaké kostýmy zoženieme, ja mám doma celkom dobrý fundus, ešte zo starých čias... Si predstav, že mám aj boa a šaty s volánikmi, dokonca aj kostým Carmen! No proste, celkovo aj tak ide hlavne o herecké výkony a priestor na hranie...“

„A dobrého režiséra.“

„No, to je jasné!“

Zdá sa, že Roman sa namotal, fantazírujú, ktorý z dobrých režisérov by do toho šiel za takých podmienok.

„Mám nápad, oslovíme Otakara B.“

„No neviem... ten už je predsa len trochu iná liga...“

„Presvedčíme ho... Ja ho poznám, kedysi sme spolu skúšali, popíjali... On je síce už hviezda, ale keď ho to zaujme, určite si nájde čas...“

„Tak osloviť ho môžeme, ale pochybujem, že bude mať čas...“

„Roman, nebuď taký skeptik, preboha! Vieš, možno preto sa nám tak nedarí, lebo o sebe stále pochybujeme a podceňujeme sa. Musí z nás vyžarovať sebavedomie! Verme, že to vyjde – a ono to potom fakt vyjde!“

„Okej, platí, verím tomu!“

„Otakar B. má budúci mesiac v Mestskom divadle premiéru novej hry, Mizantropa, prideme tam, po premiére dáme víno a pokecáme s ním v neformálnej atmosfére!“

Matka už má plán jasný, konečne je šťastná, púšťa hudbu z jukeboxu, radostne s Romanom tancuje sladáčik a tajne dúfa, že dnes ju už konečne pretiahne. Veď je predsa pádny dôvod na oslavu!

Otec ide na bicykli, má po šichte, konečne voľný večer, konečne sa môže zhlboka nadýchnuť. V hlave mu hrá Ziggy Stardust.

Otec vybaľuje rybárske náčinie, nastavuje udice, zapaluje cigaretu... Vždy chytil ryby len pre zábavu, keď nejakú ulovil, vrátil ju nazad do vody. Získavanie trofejí ho nikdy nebavilo. Otec nie je lovec, otec je budhista. Len občas si nejaký lepší kus vezme domov, vždy však s pokorou a ospravedlnením: „Prepáč, kámo.“

Zdá sa, že bude pršať, zatáhuje sa. Znenazdajky sa mu vybaví spomienka, ako kedysi dávno s matkou zmokli, prepadol ich lejak, skryli sa na zastávke, pokúšali si zapáliť cigaretu, nešlo to, zápalky boli premočené, tak sa tam k sebe tisli a fajčili nezapálenú cigaretu. A zrazu si matka všimla, že na zemi leží zapaľovač, síce zmoknutý, ale funkčný.

„Pripáľ mi, dedo!“ povedala vtedy.

Otec to bral ako výzvu, znamenie, že spolu takto osťanú až do smrti, budú si hovoriť babi a dedo, zapaľovať si vyprahnuté ohníčky, žena môjho života, svetlo mojich

dní... Hoci už vtedy, v tých starých romantických časoch sa mu zdalo, že má matka v očiach niečo pichľavé, čo sa nedá definovať. Občas ho z toho dokonca mrazilo, ale vtieravú úvahu potlačil, veď všetci máme v očiach občas niečo divné...

Dnes už otec vie, že vtieravé úvahy by sa nemali potláčať, mal by sa im nechať voľný priebeh, hoci aj teraz mu taká úvaha narušila romantickú spomienku, takže ju zasa radšej potlačí a vráti sa k pôvodnému príbehu: lejak, cigarety, zapaľovač, oheň, dedo.

Konečne chytil rybu, dokonca zubáča, toho si musí nechať! Upečie ho na obed, keď sa matka vráti zo zájazdu. Otec má radosť.

Slabý dážď sa postupne mení na lejak, otec sa rýchlo balí, sadá na bicykel, lejak je fakt silný, musí sa niekde schovať, pri tamtej chatke sa skryje. Ale z chatky sa po chvíli vynorí mladá žena.

„Dobrý deň, podte sa skryť dovnútra, veď ste premoknutý až na kosť.“

„Nie, to je dobré, ďakujem, o chvíľu to prejde...“

„Podte dovnútra, tu nemôžete takto moknúť!“

„No, tak dobre.“

Chatka zvnútra vyzerá tak, ako si aj on občas predstavuje, keď si dovoľí tajne snívať o interiéroch: mandala, vonné tyčinky, farebné koreničky, plagáty z filmov, háčkované dečky, rodinné fotografie, drevené misky, tanieriky, hrnčeky... Všetko je farebné, útulné, harmonické... Atribúty, z ktorých náhodná návšteva hneď prečíta, že tu je pohoda.

Víta ho mladý muž:

„Ja som Ivo, kľudne mi tykaj. Ty tu chodíš často na bicykli, že?“

„Áno, na ryby.“

„Ja som Ivka a tu máš uterák a niečo na prezlečenie, tam je kúpeľňa.“

„Ale to nemusíte.“

„Prosím ťa, vezmi si to, nie je to síce žiadny módný hit, ale aspoň budeš v suchu.“

Otec sa prezlieka v kúpeľni letnej chatky. Na umývadle sú poukladané modré kamienky, na vani sviečky a mušle, na kachličkách motív plachetnice, všetko je tu modré, aj kôš na špinavú bielizeň, na ktorom je námorník s kotvou a nápis SVENSKA. Zrejme spolu boli vo Švédsku, alebo v IKEI. Ale to je vlastne jedno, pointa je, že niekto má na letnej chatke takú vymakanú kúpeľňu a druhý má vo vlastnom byte kúpeľňu ošúchanú a plesnivú a nikdy nemá čas...

Nemal by tu rozdumovať, kúpeľňa ako kúpeľňa, vlastne sa sem prišiel len prezliecť z mokrého do suchého!

V kuchynke ho čaká domáci koláč a bylinkový čaj.

„Akurát teraz som dopiekla, máš rád brownies?“

„Nie, prepáčte, teda prepáč, to nepoznám...“

„Ale veď sa nemusíš ospravedlňovať...“

Takže tu máme čaj, brownies, príjemnú hostiteľku a jej muža, ktorý si nabíja vaporizér trávou a podáva otcovi, akoby sa poznali roky, proste hipisácke privítanie. Otec sa tu cíti ako doma, síce... to nie je dobré prirovnanie, lebo otec sa vlastne doma necíti ako doma. Lebo cítiť sa ako doma by znamenalo, že sa tam človek dokáže uvoľniť – a také niečo sa predsa nedeje uňho doma... Ale nedumať, potiahnuť z vaporizéra, vyčistiť si hlavu... Otec si prezerá dekoratívne figúrky, lampičky, kuchárske a záhradkárske knihy, koreničky, mastičky... pripadá si ako v čajovni v Marakéši.

„Bol si v Maroku?“ pýta sa Ivo.

„Nie, ale tak si to tam predstavujem.“

„Haha, ale skoro si sa trafil, ten model, čo sme fajčili, je z marockého semienka, volá sa Maroko. A ty sa ako vlastne voláš?“

Otec sa z toho rozosmeje a povie im svoje obyčajné meno, a keby tu mohol sedieť dlhšie, tak by im možno prerozprával aj svoj obyčajný život, lebo má pocit, že týchto dvoch z marockej čajovne by to možno aj zaujímalo, hoci... koho vlastne zaujíma jeho obyčajný život?

Otec študuje plagáty a rekvizity z filmov, všetko, čo tu je, má svoj systém. A všetko, čo tu je, definuje týchto dvoch, hovorí o ich živote, vzťahu, vône, blízkosti... Ich fotografie – pod pyramídou, pod islandskou sopkou, pod kráterom, pod sanfranciským mostom...

Čo by asi tak vyčítal návštevník, ktorý by prišiel k otcovi domov? V obývačke a predsieni visia vyblednuté fotky z matkiných divadelných hier, na záchode plagát zo starej premiéry s matkiným menom a plagát Felliniho Gelsominy, v kuchyni rybársky kalendár... Rodinné fotky sa u nich nikdy veľmi nenosili, pár ich hnije v starých albumoch, inak prázdno. Otec si nevie spomenúť, či bol byt vždy taký pustý, dostáva sa do divných myšlienkových zákutí, našťastie ho Ivo preruší:

„Skús ešte toto. Tento druhý model som nazval Ohňová zem, vypestoval som ho doma, pod lampou.“

Otec silno potiahne a cíti, že už vážne potrebuje zmiznúť, komunikáciu už nezvládne.

„Dáš si ešte koláč, alebo urobím ti kávu?“ pýta sa Ivka.

„Nie, nie, ďakujem, už aj prestalo pršať, fakt ďík... a tu máte zubáča, dúfam, že máte radi ryby... dnes som ho ulovil, vypitval, takže len osoliť, maslo a hovno hodiť na gril... teda: rovno hodiť na gril...“

Kopec srandy, smejú sa z toho prekecnutia, otec sadá na bicykel a odchádza. Tí dvaja mu mávajú, vyzerajú ako na obrázku. Vyšlo slnko aj dúha. Čo na tom, že otec obetoval zubáča, hlavne, že stretol dobrých ľudí!

Otec spokojne dôjde domov, posilnený Ohňovou zemou, motivovaný, že sa tu niečo musí zmeniť, a keď nie vzťahy, tak aspoň kúpeľňa!

V dobrej nálade vrazí do Klárinej izby.

„Ahoj, ako to ide?“

„Dobre,“ odpovie Klára

„Urobím ti palacinky na večeru?“

„Okej.“

„Čo to kreslíš?“

„To je ryba Ghuanna...“

„Ryba Ghuanna?“

„Hej, raz za čas ju niekto vyloví a ona mu akože splní želanie... ale len dobré želanie...“

Otec so smiechom odchádza do kuchyne, býva občas prekvapený z Kláriných úvah, ale vlastne všetky deti vedia človeka prekvapiť. Otec sa síce vo výtvarnom umení nevyzná, ale vie, že Klára kreslí často. Mohla by navštevovať výtvarný krúžok, ale on nikdy nikoho nechcel do ničoho tlačiť, je predsa budhista.

Otec budhista chystá palacinky a premýšľa nad fajnovými stránkami života: dnes stretol dvoch nových ľudí, to je dobré znamenie, už dlho takto nepokecal, nestíhal. Kedysi mával priateľov, postupne všetci kamsi zmizli, alebo ich matka vypudila. Bolo také obdobie, keď mala výhrady ku každému, nechcel sa s ňou hádať, tak sa s nimi prestal stýkať. Ale vlastne aj tak už ani nebolo o čom, veď každý mal svoje starosti, svoje rodiny, určite za to nemohla matka, takto to byť nemohlo...

Otec leje palacinkovú zmes na panvicu, dáva si záležať, podarí sa mu dokonalá palacinka! To sú tie obyčajné veci. Otec nepotrebuje slávu ani aplauz, stačí kvalitná palacinka, hoci určite by mu nevadilo, keby mu za ňu niekto zatlieskal.

Kde to vlastne skončil pri tých svojich myšlienkových pochodoch? Zdá sa, že zasa stratil niť. Ohňová zem mu dáva zabrať... Takže Ivo a Iva ho motivovali k nápadu, že prerobí kúpeľňu, už sa to tu proste musí zútulniť!

Veď možno práve to ich (s matkou) od seba tak oddaľuje, ten pustý priestor...

„Tak toto by sme mali, zajtra zájdeme do Hornbachu, víkend je jasný,“ ukončuje si otec polohlasom tému „nová kúpeľňa“ a potom si plynulo prejde k téme „Ivka“. Taká žena do koča i do voza... Pri štvrtej palacinke (a stále fungujúcej Ohňovej zemi) mu napadne, čo by sa stalo, keby pred rokmi stretol Ivku namiesto matky. Ako by to dopadlo? Čo by teraz robil? Možno by robil palacinky, Ivka by ich natierala domácim džemom, pohladkala by ho po ramene, pochválila, aké dokonalé sa mu podarili a...

„Už si môžem dať?“

Klára preruší tok jeho myšlienok. Otec sa zľakne, popáli si ruku, to má za trest. Myslel na cudziu ženu pred očami vlastnej dcéry. Za to by si zaslúžil ešte horší trest než popáleninu! A tak Kláre naservíruje najkrajšiu palacinku a je rád, že jej chutí, že tu môžu spolu pokojne poviečať dokonalé palacinky, ako harmonická rodina z katalógov, len otec a Klára, bez matky.

Na druhý deň nakupujú v Hornbachu farby. Hornbach bol kedysi jeho obľúbeným miestom. Otec je domáci kutil, dokázal by zmontovať a opraviť čokoľvek, keby sa to žiadalo a keby to bolo manželkou dostatočne ocenené... Dnes sa to však zmení!

„Vezmeme nejaké farby, tento sprej sa tiež hodí, a možno aj zatmelím vaňu... Kde tu majú tmel?“

Pri hľadaní tmelu mu Klára zmizne z dohľadu. Otec si spomenie, ako sa mu raz ako malá stratila. Hľadal ju dlho a potom ju našiel niekde stáť a čosi pozorovať. Našťastie teraz majú telefóny, ale ten strašný pocit strateného decka ho zasa na pár sekúnd ochromí.

Nájde ju stáť pri akváriu s rybičkami. Ako zhypnotizovaná pozoruje bláznivú ženu, ktorá kričí, plače a váľa

sa po zemi. Otec nechce byť účastníkom cudzích drám, nemá chuť nasávať cudzie zúfalé príbehy, a tak ťahá Kláru preč. Teraz má pred očami víziu novej kúpeľne, to jediné ho zaujíma!

Klára je cestou na zastávku akási zarazená. Kupujú si hranolky s tatarkou v stánku, v ktorom mu ich kedysi kupovala jeho mamka, a potom si ich tam kupoval, keď sa vrátil z vojny, potom ich tam kupoval matke na jednom rande... Chcel by Kláre tie spomienky prerozprávať, ale ono to vôbec neznie veselo, lebo spomienky sú ešte z časov, keď všetko nejako dávalo zmysel. Nedokáže pred ňou skryť smutné povzdychnutie. A potom ho dorazí jej otázka:

„Čo ak aj my raz takto skončíme?“

„Ako to myslíš?“

„Plačúci v Hornbachu pri akváriu s rybičkami...“

Čo sú to za otázky? Čo to má za myšlienky? On v jej veku riešil iné veci. (Napríklad, či si dá na hranolky tatarku alebo kečup.)

„Samozrejme, že neskončíme, my sa o seba postaráme!“

Klára vyzerá, že mu neverí. Možno neznel úplne presvedčivo, rýchlo zmení tému:

„Kúpil som fialovú, zelenú, žltú a potom ešte bielu a čiernu v spreji a červenú. Dnes poobede sa do toho pustíme!“

Nová kúpeľňa so žiarivými farbami ponúka nádej na zmenu, dodáva pocit istoty, že MY určite nikdy takto neskončíme, že nám predsa nikdy nehrabne v Hornbachu pri akváriu s rybičkami!

Klára zažila s otcom pekný víkend. Je hrdá, že mu pomohla vymalovať kúpeľňu, je rada, že bol taký zhorčivý, rozprával jej historky z vojny (ako ho nútili

jeť vyprázanú handru a dookola vytierať dlážku) alebo z detstva (ako chodil s babkou Benkovou na kolotoče a ako sa raz pogrcaľ na labuti).

Víkend je však preč a už je tu dnes. A dnes je otec v strese, varí sviečkovú a rieši, že farby v kúpeľni ešte nevyschli, že to tam smrdí a je to lepkať:

„Ale inak je to krásne, však, Klárka? Alebo myslíš, že sme to s tými farbami prehľali?“ pýta sa jej stále dookola. Klára ho ubezpečuje, že to určite neprehľali, snaží sa byť nad vecou, ale potichu absorbuje otcov stres do svojich žíl... Otec totiž potrebuje, aby to schválila matka. A to závisí od toho, v akom stave príde domov. Kláru trochu šťve, že takto otec mení svoje postoje, že má zrazu výhrady voči farebnosti, ktorú včera spolu vytvorili, ale nedáva najavo sklamanie. Veď otec má čo robiť, aby sa upokojil.

Po príchode matky stoja pred kúpeľňou, akoby čakali na hodnotenie komisie. Matka však prichádza v dobrom rozmare, kúpeľňa sa jej páči, dokonca pochváľi aj Klárine obrázky. Matka pobeľuje po byte a básni o akomsi Otakarovi B., novom divadelnom projekte, kolegovi Romanovi... Kláru však nezaujímá obsah matkiných slov, teraz totiž nevidí matku, ale vznášajúcu sa vílu. Keď sa matka vznáša, je šťastná a Kláre sa zdá, že to takto ostane navždy. Víloidná matka a pokojný otec, ktorý víle naberá sviečkovú – a tá jej naozaj chutí. Dokonca mu poďakuje a pohladká ho po ruke. Víloidná matka so sviečkovou na tanieri pobeľuje po byte a študuje Klárine maľbičky v kúpeľni tak detailne, akoby bola v Národnej galérii: „Si šikulka!“ A potom si zašpiní tričko omáčkou, smeje sa z toho, otec ju so smiechom upozorňuje: „Veď si sadni a v klude sa najedz.“

A matka víla s ešte väčším smiechom povie:

„Ja nemôžem, nestíham, chápeš, všade je príliš veľa

úžasných vecí... všetko je strašne úžasné a skvelé... ha-haha... ešte si pridám sviečkovú, je fantastická!“

Taká je dnes matka, akú by si všetci prítomní priali, aby si vyslúžila pomenovanie „matka“.

A tak Klára, nasiaknutá matkiným víloidným stavom, vylieza zo svojej ulity, odhodlaná nájsť si v triede konečne nejakých kamošov. Odvážne sa zameria na partiu troch prepadlíkov. Makula, Tomko a Luka. Drsnosť, sila, vyspelosť. Toto Klára potrebuje.

Zo svojich desiatových úspor im kupuje krabičku cigariet, nenápadne sa na nich nalepí, sleduje ich na fajčiarske miesto, počúva ich témy – marihuana, lysohlávky, acetón... dôležité informácie sa k nej dostávajú z prvej ruky.

Chlapci počúvajú rap, plujú na zem, nadávajú a chodia ako opice. Klára si doma skúša ich frajerskú chôdzu: stačí podsadiť ramená a viac sa hojdať. Aj sprostý slovník vstrebáva rýchlo, to nie je žiadna veda, hovoriť: „kurva, piča, mrdka, jebem ti matku do riti, kokot do piči...“

Horšie je to s pľuvaním chrchľov do diaľky. Vždy sa buď oplúje, alebo nevytiahne z hrdla dosť materiálu, chce to techniku. Klára poctivo trénuje a v jeden deň si odvážne pred nimi odpľuje, lenže chrcheľ jej pristane rovno na bunde. Chlapci sa jej vysmiejú. Klára sa zľakne, že ju za to vyhodia z partie, tak rýchlo beží kúpiť lepší tabak a strčí ho Makulovi do ruky.

„A čo ja s tým?“

„To je pre teba, ty geňo.“

„Otec ti je geňo!“

Kláry sa poznámka o otcovi trochu dotkne, ale usmieva sa, aby to vyznelo ako dobrý vtíp. Veď už len to, že pri nich môže stáť, niečo znamená! Klára zachová chladnú hlavu a povie:

„Otec je v pohode, ale moja matka je piča.“

Veta vykoľají aj drsných chlapcov. Predsa len na matku si nikto z nich nadávať nedovolí, ale v tom momente sa jej zdá, že všetci traja chápu, že si nerobí srandu. Tak mlčia, potahujú z cigarety a sledujú kvapky dažďa. Klára im je za toto mlčanie vďačná, v ten deň sa o ňu skutočne začnú zaujímať. (Aspoň jej to tak pripadá.)

Martin Makula jej dokonca podá tabak a nežne povie: „Veď si ubaľ aj ty, keď máš chuť. Minule si hovorila, že občas fajčíš.“

Klára, bohužiaľ, nevie, ako sa balí tabak. Martin jej ochotne ušúľa cigaretku, tabak jej zamotá hlavu.

„Myslíte si, že holubom chutia viac rozmočené rožky, alebo suché?“

„Si nejaké skurené, dievčatko. Mala by si opatrne s drogami,“ smeje sa Luka.

Ale Martin sa namotá a rozvíja dialóg:

„No suché, lebo mokré rožky sa asi blbo prehltajú...“

„Tvoje geňo sa blbo prehltá!“ pridáva Tomko.

Klára pokračuje v debate s Martinom. Vlastne ani nevie, o čom sa bavia, ale intenzívne cíti jeho zvláštnu vôňu (cigariet, lacných večerí a dlho nepratého oblečenia). Klára vie, že ešte pár takých pochôdzok z cigaretky ku triede a bude sa môcť o Martina oprieť...

Luka preruší romantickú chvíľku:

„Mala by si sa naučiť baliť tabak, keď sa Makulovi začnú triasť ruky z toho večného honenia.“

„Éj, choď do piči!“

So smiechom vchádzajú všetci do triedy. A od toho momentu je Klára presvedčená, že sa stala oficiálnou súčasťou veľkej partie

Matka sa vráti zo zájazdu (hoci ju Roman nepretiahol) v dobrom rozmare. Niekedy jej síce vadí, že musí prichádzať do bytu, v ktorom sa nachádzajú aj otec a Klára, ale tentoraz je celkom rada. Vychrlí všetky svoje novinky o najnovšom projekte s Otakárom B., potom vojde do novej kúpeľne, tá ju nadchne.

„Wáu, vy ste tu zavolali dizajnéra?“

„Nie, nakúpil som farby v Hornbachu, povedal som si, že treba nejakú zmenu. Klárka mi pomáhala, vymaľovali sme to spolu...“

„Paráda!“

„Páči sa ti to?“

„Hej, hej, super to je, také pestré...“

„To som maľovala ja...“ ukazuje Klára čudesné slnko, žltého morského koníka, picassovského námorníka a expresionistickú rybu.

„Ty si vážne šikulka!“

Matka sa nahlas smeje. Ako to všetko do seba symbolicky zapadá – nová kúpeľňa, nový projekt, nový milenec, všetko je nové, blýska sa na nové, lepšie časy a ešte tu má prichystaný teplý obed!

Matka sa má dobre, matka má Kláru, matka má otca, má sviečkovú, má Romana, nový projekt, budúcnosť a šancu stať sa zasa veľkou herečkou!

„Mňám to je super... to je fantastické, úžasné!“

Tancuje po byte s tanierom v ruke a nedokáže zastaviť prúd slov:

„Takže takto sa veci majú, vieš, oslovíme Otakara B., aby s nami skúšal tú hru, so mnou a kolegom Romanom, je to komorná hra pre dvoch hercov... No a potom, keď s nami Otakar B. tú hru pripraví, tak sa určite zasa o mne bude viac písať... proste, mala som umeleckú pauzu, to sa stáva, ale teraz znova naskočím do procesu... A konečne sa budem môcť vykašľať na tieto zájaz-

dovky! Dnes rovno aj vytlačím text tej hry, začnem sa to hneď učiť, aby Otakar B. videl, že som pripravená, že to myslím vážne...”

„Veď si sadni na chvíľku a v klude sa najedz.“

„Nestíham, teraz je toho veľa... Ale chápeš, že mi to skôr nenapadlo... Síce, je pravda, že niektoré nápady musia dozrieť, kým príde ich pravý čas... A pritom sa s Otakarom B. poznám roky, veď sme spolu pili, ešte keď bol neznámy... Nikdy mi nenapadlo, že by som ho oslovila, až teraz... Vieš, ktorý je Otakar B.?”

„Jasné, že viem. Veď som mu vtedy ešte zaskakoval za osvetľovača, nepamätáš si?“

Matka si nepamätá a otcove spomienky teraz nie sú podstatné. Teraz tu nejde o otcovu šedú minulosť, ale o matkinu farebnú budúcnosť.

„Prosím ťa, požičiaš mi peniaze na tlač toho textu? Má skoro sto strán, tak to bude asi drahšie, ale to všetko je zmysluplná investícia!“

Matka nepochybuje o tom, že otec nebude protirečiť. Je predsa nad slnko jasnejšie, že sa tu teraz odštartuje nová éra jej života. Prítomní si môžu tiež potom ochutnať z jej slávy, ak si zaslúžia. Matka sa s nimi rada podelí, rada im dá najavo, že vďaka jej sláve má ich existencia zmysel.

Berie si od otca prachy a uteká do Copy centra, celý svet sa krúti, má konečne jasné motivácie, zmysluplné životné ciele, hlavne vďaka Romanovi. On je ten správny inšpiračný zdroj... Asi je naozaj zamilovaná... snád sa konečne spolu vyspia... Na druhej strane je krásne, že už boli na toľkých zájazdoch, ale ešte ani raz sa nepomilovali. Čakajú na pravú chvíľu. Láska je motor, pre lásku urobí matka čokoľvek, dokonca dá ten stostranový text vytlačiť dvakrát – pre seba a pre Romana. Veď ho budú spolu študovať. Majú ešte čas, aby boli na Otakara B. pripravení, ako skutoční profíci!

Otec je nervózny, nemá tento stav rád, nevie s ním pracovať a nevie ho zakryť. Včera sa tešil z nádhernej kúpeľne, pripadal si ako majster bytového dizajnu! A ako dobre bolo tie dva dni s Klárou... Ale včera bolo včera a dnes je dnes, keď sa má matka vrátiť zo zájazdu.

„Ježiš, Klárka, stále tu tie farby smrdia. Do frasa, to sú nejaké nekvalitné farby! Smrdia viac než normálne...“

„Ale však neboj, to vyschne a zapálime vonnú tyčinku.“

„Jasné, vonná tyčinka, to je nápad... Ale neprehnali sme to s tými farbami, čo myslíš?“

„Určite nie, tati.“

Otec však stále spochybňuje všetky ním doteraz vytvorené hodnoty. A keď matka otvorí dvere, počuť tichý spoločný nádych...

Príchod matky po zájazde je podozrivo príjemný. Väčšinou prichádza v ľahšej depresii po prepitých večeroch a jej vytriezvenia otec cíti až v kostiach. Ale teraz je matka šťastná. (Keby otec nevedel, aké vrtkavé sú jej formy šťastia, pomyslel by si, že vidí spokojného človeka.)

Matka chváli novú kúpeľňu, takisto ako chváli sviečkovú, dokonca si pridáva knedle, nahlas ďakuje a nadšene hovorí o novom projekte, ktorý si vraj vymysleli s kolegom Romanom.

„Skrátka, nový text, talianska hra, Otakar B. to bude režirovať, bude to pecka! Že mi to skôr nenapadlo! Oslovíme ho o pár týždňov, po premiére jeho novej hry, na raute, v neformálnej atmosfére, navrhne mu spoluprácu, určite do toho pôjde... Vieš, ktorý je Otakar B., nie?“

Samozrejme, že otec vie. Keď robil v divadle kulisára, Otakar B. naňho vždy pôsobil ako sebavedomý muž, vyžarovala z neho prirodzená autorita. Otec ho rád pozoroval a premýšľal, ako sa taká prirodzená autorita dosahuje. A ako by to vyzeralo, keby mal aj otec nejakú autoritu.

Otec si uletel do spomienok, matka naňho hľadá milým pohľadom, oči jej svietia zvláštnou radosťou. Otec vie, že v tomto stave matkine želania musia byť splnené, lebo je pevne presvedčená o svojich cieľoch.

„Potrebujem vytlačiť ten divadelný scenár, vieš, bude to síce drahšie, ale do toho sa oplatí investovať. My si to s Romanom začneme poctivo študovať, už teraz sa text budeme učiť, aby sme k tomu pristúpili profesionálne...“

Otcovi napadne, že keby mal tú prirodzenú autoritu, tak by povedal:

„Nie, miláčik, už stačilo. Už minule si odo mňa vytiahla sto eur a vôbec neviem načo. Ja neseriem peniaze z riti! Veď si dostala nejaký honorár za posledný zájazd, nie?“

Ale otec nie je Otakar B. a žiadnu autoritu nemá, tak jej mlčky dáva peniaze. Vlastne je rád, že prišla v spokojnom stave, a dúfa, že jej to aspoň pár týždňov vydrží.

„Ježiš díky, ty si zlatý, a tá sviečková je super! Aj tú kúpeľňu ste krásne prerobili, si šikulka, obidvaja ste, aj ty, aj Klárka!“

Všetko je celú dobu úžasné a skvelé a fajn, až by si tými prívlastkami mohli vytapetovať ďalšie izby... To fajnúžasnéskeľé presýtilo atmosféru bytu až tak, že po tom, čo matka vypadne do Copy centra, počuť tichý spoločný výdych... Otec otvára okno a vetrá, lebo to fajnúžasnéskeľé lieta po byte ako dotieravý hmyz, ktorý treba čo najskôr vyhnať.

Klára si Lukovu radu berie k srdcu. Zaumieni si, že sa naučí baliť tabak. Konečne víkend s jasným cieľom. Hodiny sa fláka po sídlisku, zastavuje sa v rôznych zákutiach, kde skúša ušúľať cigaretku, ale nedarí sa. Tabak sa vytrúsi, papierik sa roztrhá, nelepiť to, začiatky sú vždy náročné.

V jednej chvíli sa schová medzi akési kričky, kde ju nik nevidí a zároveň má odtiaľ skvelý výhľad. Zrazu si všimne matku, ktorá sedí na lavičke na detskom ihrisku, popíja pivo z plechovky a nahlas si recituje akýsi text. Po chvíli sa matka odtacká k oným kričkom, aby si uľavila. Klára je schovaná ako indián, takže ju matka nevidí. Len potôčik matkinho moču jej tečie k nohám. Klára mlčí, nedýcha, vychutnáva si ten intímny moment... Keď matka odíde, Klára sa tiež vyciká, dokonca sa jej moč prepojí s matkiným. Aké oslobodzujúce!

A potom pokračuje za svojou tabakovou púťou, obohatená novým rozmerom rodičovskej intimity. Až v nedeľu poobede, keď vylezie slnko babieho leta, sa pri tom šúľaní zasníva – a zrazu drží v ruke prvú cigaretu. Síce je to len tenučký, rozpadajúci sa mrzáčik, ale je to tam! Takže sa do toho ponorí úplne celá, balí jednu za druhou, ruky sa jej trasú, ústa ju už štípu z oblizovania papierikov... Keby jeden videl, s akou húževnatosťou sa tejto činnosti venuje, musel by skonštatovať: „To dievča má vážne talent!“

Aspoň takto si to Klára v hlave predstavuje. Konečne niečo po dlhej dobe dokázala, konečne počuje v hlave povzbudivé hlasy, predstavuje si obdivné pohľady Makulu, Luku a Tomka. Konečne iné hlasy než: „Si nula... si nula... si troska, všetci sa ti smejú, nemáš na to... Hovorili, že smrdíš, písali o tebe, že si rapavá...“

(Alebo tie najhoršie, ktoré šepkajú do ucha matkiným hlasom, všetky tie veci... ako ju vynosila, aj keď nechcela... a že keby Kláry nebolo, mohla teraz stáť na doskách v Národnom divadle...)

Na hlasy však Klára teraz nemyslí, lebo dnes sa jej podarilo ušúľať desať krásnych cigariet!

V pondelok si to necháva na veľkú prestávku, keď chlapi vedú svoje inteligentné rozhovory. „Počul si, že

Keny si cez víkend zajebal s Erikou?“ a „Hral som Doom a rozmrdal som ich na sračky...”

Klára začne baliť cigarety a hneď im ich rozdá, tak akurát tučné, tak akurát tenké, proste dokonalé! A potom si pripadá, akoby dostala tri olympijské medaily, lebo dokonca aj Luka uznanlivo pokýva hlavou a Tomko povie „dík“ a Martin jej venuje úsmev:

„Z teba niečo bude, dievčatko.“

A keď jej vypadnú papierové vreckovky, tak ju Makula konečne osloví menom:

„Klárka, vypadlo ti...”

V tom momente Klára vie, že ho miluje, že odteraz budú už spolu navždy (teda ešte chvíľu kamoši, ale potom frajeri). Bude mu rozprávať, čo sa jej sníva, čo ju šťve a čo ju desí... A on to pochopí, hoci vyzerá drsne, v skutočnosti je citlivý. Všetci traja sú dobrí chlapci. Klára vedela, prečo sa k nim pridala!

V noci jej búši srdce, keď vedie rozhovory s imaginárnym Martinom. Predstavuje si, ako sedia na lavičke, fajčia balený tabak, rozprávajú sa o tajných veciach a potom sa držia za ruky, hladkajú, bozkajú... A keby mal niekto blbé reči, Martin ho rýchlo zotrie, lebo on je veľký pán! Svoju citlivosť bude dávať najavo len pred Klárou, pred ostatnými si udrží svoj rešpekt. Takto si Klára plánuje spoločnú budúcnosť, ktorá ju zachráni pred všetkým zlým, aj pred hlasmi z hlavy.

Toto je Klárino dobré obdobie. Aj matka je celé dni akási dobrá, zaujímajú ju Klárine pocity. Tak sa Klára doma uvoľní a rozkecá sa o svojich parťákoch, ktorí fajčia, nadávajú, ale inak sú citliví a Klára na nich nedá dopustiť! Matka to všetko chápe, matka vie, že takí chlapci sú najlepší, vždy mala takých rada.

„Drsní chlapci, to bolo vždy moje!”

Klára by sa matky rada opýtala, prečo je teda s otcom, ale nebude robiť vlny. Radšej hovorí o Martinovi Maku-
lovi, ktorý má rád balený tabak Golden Virginia, počúva
kapelu Tragikomix, nosí flanelové košele a býva v jedno-
izbovom byte s matkou a tromi mladšími súrodencami.
A otec mu sedí v krimináli.

Chvíľu sa zdá, že to matku fakt zaujíma, ale keď sa
Klára najviac rozhovorí, začne matka nahlas zívvať. Klára
má výčitky, že nie je natoľko zábavná, aby udržala jej po-
zornosť. Matka si dáva na oči tieň, na ľavé oko modrý,
na pravé hnedý, potom sa nakloní nad Kláru a opýta sa:

„Ktoré tieň mi sedia viac?“

„Hnedé...“

„Myslela som si.“

„Vyzeráš dobre, mami.“

„Dík.“

A potom matka zmizne, odletí z bytu ako víla s hnedý-
mi tieňmi na viečkach. Kláre sa zdá, akoby tu ani nebola.
Ale komu by teda Klára hovorila o Martinovi? Otcovi isto
nie, lebo ten sa tu teraz obšmieta a neohrabane sa jej
snaží vypytovať na „tých chlapcov z triedy, čo fajčia...“
Jeho otázky znejú tak staromódne a trápne. Kde je tá
víloidná matka, ktorá mala pred chvíľou pre Kláru a jej
partiu toľko pochopenia? Prečo odišla?

Matka a jej stav „dobré ráno, slniečko, dobré ráno,
dníček!“ trvá dlhší čas. Má pár dní voľna, keďže najbliž-
šia rozprávka sa hrá až o týždeň. Matka si voľno síce
bude užívať, ale zároveň sa bude poctivo pripravovať!
Texty už sú vytlačené a zviazané červenou hrebeňovou
väzbou.

Dnes matke k šťastiu stačí aj pierko babieho leta, čo
jej akurát dosadne na nos. Lebo v tieto dni všetko so

všetkým súvisí! Aj o tomto obyčajnom pierku chce matka v svojich divadelných monológoch rozprávať.

Matka sa momentálne považuje za šťastnú, inšpiratívnu osobu, ktorá rozdáva len radosť a obohacuje okolie božským fluidom. Napríklad zničenej pokladničky (ktorej platí za tri piva) nechá sprepiť, dokonca jej položí na pult to pierko babieho leta.

„To máte pre šťastie!“

Pokladnička sa usmeje a poďakuje. Áno, aj títo obyčajní ľudia potrebujú občas cítiť radosť (keď sa k nim už nedostane to umenie, ktorým matka disponuje). Veď treba aj pokladničkám povzniesť ducha. A od toho je tu matka a jej milé pierka.

Matka pochtivo na detskom ihrisku študuje text novej hry. Aj repliky si už zvýraznila, dokonca sa nahlas zachochoce, keď si predstaví, ako budú s Romanom čítať tie dvojzmyselné hlášky. Smiech sa po prázdnom sídlisku rozlieha, ale nevyruší nikoho, sídlisko je mŕtve, obyčajní ľudia sedia doma a venujú sa obyčajným činnostiam. Hlavne, že matka je živá, cíti to až v svojich útrobach. Dve piva dali zabráť, tak sa schová za krížek a spokojne si uľaví. Aj pri tejto bohumilej činnosti si opakuje repliky, zatiaľ čo jemný prúd moču smeruje priamo k nohám Kláry, schovanej za kríkom, o tej však matka nemá ani potuchy...

Po treťom pive sa matka do toho konečne dostane, musí tie repliky rozchodiť, veď už aj Stanislavskij vravel, že herectvo je záležitosť fyzická! Nahlas číta monológ a pokúša sa aj o nejaké pohyby, ale už sa stmieva, je chladno a došlo jej pivo. Okolo ihriska prechádzajú obyčajní ľudia, niektorí na ňu podozrievavo hľadia. Dokonca sa tam dotrepe aj nejaká mamička s deckom a šantia na preliezačkách, čo matku celkom vytočí, veď ona tu bola prvá. Toto je jej priestor! Normálne ju vypudili!

Telefonuje Romanovi, či nejde na pivo, aby si konečne prečítali text. Roman sa dnes, bohužiaľ, musí starať o deti, ale v stredu by mohol. Čo však matka s načatým večerom? Domov sa jej nechce. Nasmeruje sa do panelákovkej putiky Dolče Vita, do ktorej sa zatiaľ nikdy neodvážila vstúpiť. Ona radšej vínka v divadelných kaviarničkách, prípadne nonstop na zájazde, ale takáto putika nie je predsa nič pre Divu. No dnes to berie tak, že tu bude nasávať atmosféru a inšpirovať sa pre štúdium postáv... Víno ju rozohreje, dokonca nadviaže komunikáciu so starým štamgastom.

„Môžu se zeptat, mladá paní, co to čtete?“

„Text divadelnej hry.“

„A o čem to je?“

„O vzťahu muža a ženy...“

„Takže něco jako Romeo a Julie, nebo Bonnie a Clyde?“

„No, vlastně oboje dohromady, haha.“

„Tak to bude určitě nějaká divočina. Jinak, já jsem Jirka – kuchař v důchodu.“

„Ja som... profesionálna herečka.“

Jirka jej zaplatí pár drinkov, čo matku poteší, a pokračujú v debate, ktorá znie, akoby sa talentovaná vnučka bavila so svojím dedkom. Matka mu tak spontánne rozpráva všetko o svojej kariére, ktorá teraz celkom stojí, ale o chvíľu sa zasa rozbehne. Jirka sa vypytuje, čo všetko predtým hrala, matka spomína na svoje dávne úlohy. Jirka povie, že tu bol kedysi na vojne, potom sa zamiloval a už sa do Čiech nevrátil. Debata plynie, akoby sa poznali roky. Matka môže pokračovať v nasávaní zvyškov babieho leta, spokojná, že našla nového priateľa a úžasného skvelého fantastického poslucháča!

Matkine dni takto plynú vo veselej nálade, vďaka čomu v domácnosti vládne harmónia. Všetko je strašne fajn a úžasné, pochváli Klárinu novú raperskú vizáž:

„Konečne si si vybrala nejaký štýl!“

„Kamoším sa teraz s takou partiou chalanov, oni síce prepadli z vyššieho ročníka, ale sú fakt strašne cool a fajn...“

„Chápem. Aj ja som sa vždy radšej priatelila s chlapcami, presne tieto drsné, živočíšne a nebojácne typy som vždy mala rada.“

„No, oni sú presne takí drsní. A hlavne Martin... vyzerá tak frajersky, ale pritom...“

„Ale pritom je citlivý.“

„No presne!“

„To sú tí najlepšie chlapi!“

Matka si dnes rada Kláru vypočuje, nájde si pár minút v harmonograme, veď je to predsa jej dieťa, ale inak sa nechce miešať do jej súkromných záležitostí. Každý nech si hľadá svoju cestu. Nech si Klára sama nájde svoju partiu a svoje vysnívané povolanie. Matka jej môže sem-tam prihodiť podnety a inšpirácie, ale viac nech od nej Klára láskavo nežiada!

Klára sa vykecáva o Martinovi Makulovi, matka sa snaží udržať pozornosť, no postupne je z toho unavená. V podstate ju pubertálne príhody až tak nezaujímajú. Načo jej to Klára hovorí? Matka jej predsa tiež nevešia na hlavu, s kým sa o čom bavila. Klárino dríspanie jej po chvíľke pripadá otravné. Sústredí sa radšej na líčenie pred zrkadlom a potom Kláru preruší uprostred vety:

„Ktoré tiene sú lepšie – modré či hnedé?“

Matka sa díva na Kláru z úplnej blízkosti, keby aspoň tušila, čo sa teraz všetko Kláre honí hlavou, ale matka má svoju hlavu plnú Romana a Otakara B., tak čo tam po Klárinej hlave!

Klára už si užila svojich pätnásť minút slávy, matka ju vypočula, dala stručné, ale cenné rady, ďalej už nemá čas sa zaoberať hlúposťami.

„Kam vlastne ideš?“ pýta sa otec, vedľajšia postava v príbehu.

„Mám pracovnú schôdzku s kolegom z divadla, ide-me študovať text, aby sme boli pripravení na skúšky s Otakarom B.“

Matka je zrazu dôležitá, má predsa pracovnú schôdzku, ona vážne pracuje, nech si nemyslia, že sa fláka, veď to je na jej práci najdôležitejšie: udržiavanie kontaktov a pripravenosť na nové príležitosti! Otec sa od sporáka nasilu usmeje.

„A obed si nedáš?“

„Nie som hladná, prežratej by sa mi zle pracovalo.“

„Tak prajem tvorivé chvíľky...“

„Dík.“

Matka uniká do svojho vysnívaného sveta, konečne sa zasa cíti v svojej koži. Už ju to medzi tými dvoma neba-vilo, začínali ju pekne srať! Otcov kyslý úsmev, Klárine pubertálne historky... pripadala si ako v nejakej rodinnej show. Dobré, že vypadla, veď oni si poradia, nažerú sa a budú prekypovať tou obyčajnou spokojnosťou, ale po takej matka netúži. Ona musí byť vždy spokojná len neobyčajne!

Konečne vytúžené stretnutie s Romanom. Plány sú jasné: budú spolu (ideálne až do zajtrajšieho rána) diskutovať o zásadnej téme, pred ktorou musia ustúpiť všetky ostatné starosti! Chvíľu sa len tak flákajú, náhoda ich zaveje do schátralého kultúrneho centra Eden.

„Ty kokos, Eden, tu už som nebol roky! Naposledy zamlada, keď som ešte začínal, sme tu dokonca aj hráli... Býval to kedysi kulturák s divadelnou sálou, kinom, barom, nočnou vinárňou... ešte za starých čias, vieš... To je haluz, ja som myslel, že to zbúrali...“ dojíma sa Roman.

Cez rozbité okno vlezú dovnútra ako roztopašní pubertáci. Staré sedačky, pódium a kinosála, pozostatky

socialistického realizmu, ktorý tu postupne hnije.

„Taká krása! A oni to nechali len tak zapadnúť prachom. Hanba!“

Matka vezme Romana za ruku, vybehnú spolu na zaprášené pódium, čítajú si scenár, dialógy prirodzene plynú, herecká chémia funguje... Chýba tu už len režisér, diváci a sláva.

„Roman, to je fakt masaker... Ja som tušila, že tento text je presne pre nás! Aj to niečo znamená, že nás autobus zaviezol až sem! Chápeš, to je symbol! Nesmieme zapadnúť prachom ako tento priestor! Tu by sa dali robiť úžasné akcie, možno by sa to dalo prenajať... Veď sa tu ešte všetko zachovalo, rekonštrukcia by snáď nebola taká náročná... Čo myslíš?“

„No, asi by to bolo super, ale na to by človek musel mať fakt prachy a potom ešte chuť riešiť byrokratické sračky.“

Matku vždy tak zabolí, keď ju niekto prebudí do reality. Už si predstavovala, že by tu mohli skúšať s Otakárom B., že by z toho vytvorili kultúrne centrum s vlastnou dramaturgiou, stala by sa z nich slávna dvojka ako Ulay a Marina Abramovič a... Roman to zasa celé zhodí.

„Roman, prosím ťa! Nemôžeme byť stále takí skeptickí. Práve preto sa nám nedarí, lebo o všetkom pochybujeme. Poďme si už konečne, kurva, veriť! Ja by som tiež mohla stále nariekať, že som otehotnela akurát, keď som bola na vrchole kariéry a kde už som mohla byť... Ale aj tak verím...“

„Ale si rada, že si matka, nie? Alebo to snáď ľutuješ?“

Roman kladie divné otázky. Teraz tu predsa nejde o to, či je matka rada, že je matka! Čo to tu teraz pletie?!

„Neľutujem, preboha... Ale teraz ide o divadlo a o nás, chápeš... Roman, veď skús si aspoň chvíľku len tak snívať:

Nehovor nič, len cestuj so mnou.

Všetko nám dopovie zvlnený divý sad
za oknom vlaku.

Nehovor nič, len cestuj so mnou.

Poznám ťa takú,“ zanotuje matka pieseň a pritisne sa na Romana. Cíti, že sa mu postavil, nalepí sa naňho ešte viac. Dúfa, že ju konečne chytí za zadok a že si to tu symbolicky na zaprášenom pódiu rozdajú... Romanovi však akurát volá manželka a diktuje mu, čo všetko musí nakúpiť. A potom nech čo najskôr páli domov, lebo dcéra má teplotu. Takže romantika predčasne končí. Nebude šukačka na opustenom pódiu, ani krčmička do štvrtej ráno. Roman musí domov, nákup, večera, manželské povinnosti. Matka sa tvári, že chápe, hoci nechápe, čo môže byť momentálne dôležitejšie než ona a umenie.

„Sorry, musím ísť domov, mrzí ma to.“

„Keď musíš, tak musíš...“

„Vynahradíme si to nabudúce...“

Roman ju pobožká, aspoň nejaká satisfakcia, z nej môže matka čerpať celý zvyšný večer, ktorý strávi v Dolče Vite s Jirkom. Jemu po litri vínka môže povedať všetko, čo Romanovi nestihla. Lebo Jirka je presne ten poslucháč, akého matka potrebuje. Jirka si dokáže predstaviť, že Eden by sa dal zrenovovať (dokonca si kulturák pamätá ešte zo starých čias, keď tam chodil s manželkou do kina). Ale hlavne: Jirka má čas, môže chľastať aj do štvrtej ráno!

Otec denne chodí do obvyčajnej práce, nik sa ho nikdy nepýtal, či ho to baví, nehľadá v tom nič hlboké ani zmysluplné. Ráno zazvoní budík, on vstane, uvarí si silnú kávu, vyfajčí cigaretu a vyrazí.

Otec skrátka vie, že do práce sa chodiť musí, aby boli peniaze na jedlo, nájom, saponáty a podobné podružnosti. Chápe, že nie každý má to šťastie, aby našiel vysnívanú prácu, ktorá by mohla byť zároveň krásnym

koníčkam. Otec si pre seba nikdy nič špeciálne nepredstavoval, ani slávu, ani kariéru. Jediné, čo si prial, bolo mať dobrú rodinu. Deti, s ktorými by chodil na výlety, a k tomu ešte ženu, s ktorou by si rozumel. Viac od života nežiadal, nemal vysoké nároky. Hoci svojím spôsobom – už aj toto bol vysoký nárok. Harmonická rodina. Kto to má? On určite nie.

Otec často premýšľal o matke a o tom, ako by sa všetko dalo zmeniť a zlepšiť. Niekedy sa mu zdá, že nad tým dume celé roky a doteraz na nič neprišiel. Každý jeho pokus o zmenu bol márný. Avšak momentálne je rád, že môže svoje činnosti vykonávať v pokoji. Sleduje matku, ako sa poctivo učí nový text (snáď) budúceho projektu. Vlastne sa mu páči, že zasa chytila svoj povestný drive, ambiciózne sa vrhá za svojím cieľom. Otec jej rád pripraví pokojnú pôdu, aby sa mohla v pokoji sústrediť na svoje božské plány. Navarí, vyperie, uprace, nebude prekážať... Hlavne, že je matka šťastná, že prejavuje náklonnosť aj ostatným členom rodiny.

Dokonca sa dnes venuje aj Kláre! Bavia sa spolu ako kamošky, a tak sa otec nepriamo dozvedá o Klárinej novej školskej partii akýchsi chlapcov, ktorí fajčia a nadvávajú, ale „inak sú super“.

Také informácie ho veľmi netešia, radšej však nezasahuje do rozhovoru matky s dcérou, len mlčky mieša guláš.

„Najlepší chlapi bývajú navonok drsní, je dobré sa takých držať... Dobráci a podržtašky ma nikdy nebavili...“ hovorí matka dcére.

Otec, pridávajúc do guláša sladkú papriku a trochu chilli, premýšľal, či je tiež drsný chlap. (Ale on bude skôr ten dobrák a podržtaška.) No... radšej sa nezaoberať takouto úvahou, lebo by mohlo dôjsť k spáleniu guláša, ktorý treba rýchlo podliať vodou.

Ved' to sú len také rozprávačky, skutočný život je predsa o niečom inom, myslí si otec a pridáva do jedla ešte trochu zápražky. Hlavné je, že matka má dobré dni, a keď bude potom otec s Klárou sám, pokúsi sa zistiť viac o jej novej partii. Je fajn, že si Klára našla priateľov, ale nebolo by dobré, keby sa ťahala s chuligánmi. Otca neteší, že sa bude musieť zhostiť nepríjemnej úlohy moralizátora, keďže matka určite moralizovať nebude. Ona má inak nastavené rebríčky hodnôt než bežní smrteľníci. A evidentne už ani nemá čas, lebo sa líči, oblieka si elegantné modré šaty, na obed sa nezdrží, má pracovnú schôdzku s hereckým kolegom. Nový projekt predsa!

Otec ostáva s Klárou sám pri miske guláša, ale ani tej to dnes nejako nejde.

„Nechutí ti to?“

„V pohode, ale nie som hladná.“

„A čože si hovorila o novej partii chalanov?“

„Takí spolužiaci.“

„Aha... a oni prepadli?“

„No a čo?“

„Nič, nič... Takže sú v pohode?“

„Jasné, že sú v pohode.“

„Tak... hlavne buď opatrná.“

Klára zdrhne von, otec tu ostáva sám so špinavým riadom a plným hrncom guláša. Moralizovať sa nepodarilo, má pocit, že permanentne vo všetkom zlyháva.

Otcovi je smutno, byť je prázdny, on starne a nikoho nezaujíma. Chcel by sa s niekým rozprávať, tak ako kedysi s matkou – chodili po stanici, pozorovali ľudí a ona si nahlas predstavovala, čo sú to asi za postavy. Fascinovala ho jej bujná fantázia a entuziazmus, ktorý z nej v lepších obdobiach sršal. (A ktorý sa časom zmenil na mániu.)

No nič, nebude tu sedieť ako idiot, užije si ešte babie leto.

Na rybách však vyloví len roztrhaný dáždňik, vlastne to je vtipné, vlastne je v tom čosi poetické, čerstvý vzduch prevetrá myšlienky.

Cestou nazad stretáva na záhrade Ivku.

„Ty si tu? Myslel som, že je chatka prázdna...“

„Prišla som len na skok, zobrať ešte nejaké rastlinky.“

„Dobrá nápad!“

„Nechceš begóniu? Môžeš sa o ňu doma starať.“

„No dobre, skúsím to.“

„Dáš si kávu?“

„Ale zbytočne zapínať kanvicu...“

„Ale prosím ťa, je krásne, môžeme ešte posediť vonku... Ivo tu nechal zvyšok jointa.“

Otec a Ivka pijú kávu, fajčia, sledujú vtáky letiace na juh a všetky atribúty miznúcej jesene. Otec sedí a mlčí, je to oslobodzujúce mlčanie, také mlčanie by nahral na disketu a rozdával ľuďom, aby im bolo lepšie... Nahlas sa z toho zasmieja.

„Čo sa smeješ?“

„Napadlo mi, že by som to mlčanie nahral na disketu a predával za nehorázne prachy...“

„Na disketu? To by bolo retro s pridanou hodnotou... Ale mohol by to byť dobrý startup, myslím, že by to šlo na dračku!“

„Čo to je startup? Sorry, ja som sto rokov za opicami.“

Otec si zrazu pripadá ako hlupák. Je to stav, do ktorého dokáže veľmi rýchlo naskočiť, ale Ivka ho upokojí, že to je aj tak len kravina s anglickým názvom.

Otec má zrazu pocit, že nie je úplný idiot, dokonca dokáže ľudí zabaviť. S matkou sa posledných pár mesiacov (alebo rokov) cíti ako debil, neustále počúva:

„Ty toto nemôžeš chápať, na to si príliš prízemný. Radšej skladaj palety a mlč!“